AUGUSTUS 2026

Nieuwe Ruiterweg 1

LANDSCHAPSPLAN

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Landschapsplan

Locatie Ontwikkeling Havelte

Aanleiding

Ten westen van Havelte wordt een voormalige bedrijfslocatie herontwikkeld tot een groene woonomgeving die zorgvuldig wordt ingebed in het esdorpen landschap. Het voornemen is om een woonwijk te ontwikkelen met 28 woningen. Het gaat om zowel rijwoningen als vrijstaande woningen, zodat een brede doelgroep bediend wordt. Belangrijke structuren en aansluitingen op de omgeving worden behouden, terwijl nieuwe groenstructuren worden toegevoegd om de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken. De vier nieuwe woonerven met in totaal 28 woningen worden omgeven door een groen raamwerk van bomen, hagen en kruidenrijke vegetatie, waardoor een samenhangend geheel ontstaat dat zich vanzelfsprekend voegt in het bestaande landschap. Door de toepassing van gebiedseigen en inheemse beplanting krijgt het ontwerp een authentiek karakter dat aansluit bij de landschappelijke identiteit van Havelte.

De woonerven worden vormgegeven met informele groene erfafscheidingen, bloemrijke randen en strategisch geplaatste bomen die zowel oriëntatie bieden als het straatbeeld verzachten. De beleving van het groen staat centraal: zichtlijnen naar het omliggende landschap worden behouden, routes voor langzaam verkeer sluiten logisch aan op het bestaande netwerk.

Water speelt een belangrijke rol in het ontwerp. In het centrale deel van het plangebied worden wadi's aangelegd die het hemelwater opvangen en laten infiltreren. Deze dragen bij aan een klimaatadaptieve inrichting en vormen tegelijkertijd groene, ecologisch waardevolle elementen in het gebied. De combinatie van natuurlijke beplanting, open waterstructuren en een zorgvuldig vormgegeven ruimtelijke opzet maakt van de nieuwe woonbuurt een aantrekkelijk en toekomstbestendig onderdeel van Havelte.

Met deze ontwerpbenadering ontstaat een woonomgeving waarin landschap, groen en bebouwing in balans zijn. Het vormt een plek die niet alleen functioneel is, maar ook herkenbaar, uitnodigend en verbonden met de karakteristieke omgeving van het dorp. Het ontwerp vormt de basis van de uitwerking van het groenplan waarvoor op de volgende pagina's uitgangspunten en richtlijnen zijn opgesteld.

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

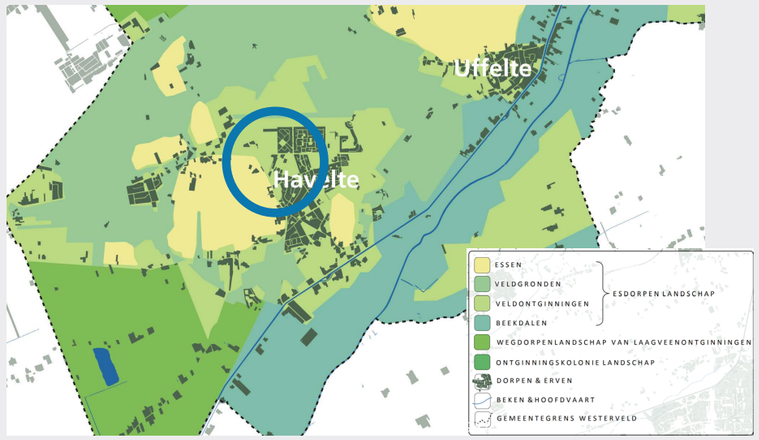
Landschapstype

De planlocatie maakt onderdeel uit van het esdorpenlandschap binnen de gemeente Westerveld. Dit is een landschap met een rationele, door ontginning gevormde structuur: langgerekte percelen, duidelijke lijnen en een open karakter met hier en daar bosjes, houtwallen en singels. Deze ordening bepaalt tot op heden de ruimtelijke leesbaarheid van het gebied.

Ruimtelijke structuur
Het ontwerp sluit aan op deze landschappelijke logica door de hoofdverkaveling en richting van de ontginningsassen te respecteren. De nieuwe woonwijk volgt de bestaande lineaire structuren, zodat de ruimtelijke samenhang met het omliggende landschap behouden blijft.

Kleinschaligheid binnen een rationeel raamwerk
Binnen dit heldere verkavelingspatroon is gezocht naar een zorgvuldige verfijning. Door de woningen te groeperen in compacte eenheden ontstaat een schaal die past bij woongebruik. De clusters zorgen voor menselijke maat en oriëntatie, terwijl het overkoepelende patroon van de veldontginningen intact blijft.

Groene inpassing
De bestaande houtopstanden en singels fungeren als landschappelijke dragers en worden behouden en versterkt. Aanvullende hagen en groene overgangen zorgen ervoor dat de nieuwe woonstructuur wordt ingepast en dat de karakteristiek van het open-groene landschap zichtbaar blijft. Zo ontstaat een wijk die de rationele lijnen van het veldontginningslandschap volgt, maar tegelijkertijd een zachte, kleinschalige invulling biedt voor toekomstig woongebruik.

Bestaande groenelementen

De robuuste groene structuren op het terrein, zoals de waardevolle oude eiken en de landschappelijke omkadering, blijven waar mogelijk behouden en vormen een belangrijk uitgangspunt voor het ontwerp. Deze bestaande beplanting draagt bij aan de herkenbare identiteit van de locatie en zorgt voor continuïteit in de overgang tussen dorp en landschap. De bestaande landschapelementen zijn qua situering, omvang en vitaliteit in kaart gebracht door een deskundig bureau. De bomeneffectrapportage van Expedio Arboriis eveneens opgenomen bij het TAM-Omgevingsplan.

Jongere aanplant en groenstructuren die niet aansluiten bij de gewenste ruimtelijke opzet worden verwijderd. Hierdoor ontstaat ruimte om nieuwe groenstructuren aan te leggen die beter passen binnen het ontwerp en zorgen voor een samenhangend, toekomstbestendig landschappelijk beeld.

De boomvormers op het terrein met de nummers 6, 8 t/m 14, 16, 17, 20, 21 blijven behouden. De boomvormers 22 en 23 worden gerooid. Bomen zonder landschappelijk waarde met de nummers 1 en 15 kunnen behouden worden indien de eigenaren dat wensen.

De beplantingsvlakken rondom het terrein zullen zo veel mogelijk behouden blijven. Het beplantingsvlak V1 is in het verleden aangelegd om de eerdere bedrijfsuitbreiding in te passen en betreft geen oude structuur met behoudenswaardige beplantingen. Gezien het ontwerp is dit vlak niet in te passen en wordt derhalve verwijderd. De boomvormers in vlak 5 worden gehandhaafd, het struweel wordt in westelijke richting verplaatst. De vlakken 3, 4 en 6 worden behouden en worden gedeeltelijk toebedeeld aan kavels. Vlak 7 betreft erfbeplanting met exoten en wordt verwijderd.

Bomen

Als tegenhanger van het 'rood' en 'grijs' dat wordt toegevoegd zullen boomvormers een belangrijke groene tegenhanger vormen. In het plangebied zijn reeds enkele boomvormers aanwezig die zoveel mogelijk behouden zullen blijven. Nieuwe aanplant zorgt voor een groene dooradering van het plan en verbinding met de bestaande groenstructuren. De soortkeuze is hoofdzakelijk gebaseerd op gebiedseigen, dan wel inheemse soorten en de locatie waar de boom komt te staan. De juiste boom op de juiste plek. In de wadi's bomen die tegen natte voeten kunnen, op smalle stukken kleine bomen en op ruimte plekken juiste beeldbepalende bomen. Hoofdzakelijk worden de soorten ratelpopulier, wilg en es aangepland worden op de nattere gronden in of op de rand van de wadi's. Linde, eik, haagbeuk, fladderiep en fruitbomen op de overige gronden in de openbare ruimte.

Op het terrein worden diverse bomen worden aangeplant die uitgroeien tot verschillende orde grootte. Onderstaand een beschrijving van de aanplant en de soortkeuze.

1= De bestaande eikenrij aan de westzijde wordt versterkt door ontbrekende bomen aan te vullen met dezelfde soort (Quercus robur). Door deze gaten te vullen blijft de lijnvorming ook op de lange termijn herkenbaar en toekomstbestendig. Eventueel toekomstig uitval kan hierdoor worden opgevangen, zodat de bomenrij als geheel behouden blijft en verder kan doorgroeien als robuuste landschappelijke structuur. Er worden 3 stuks eik (Quercus robur) worden aangeplant in de maatvoering 16-18/18-20.

2 = Voor de beeldbepalende boom op het zuidwestelijke erf wordt gekozen voor de winterlinde (Tilia cordata). Een Tilia cordata kan als volwassen exemplaar een uiteindelijke hoogte bereiken van 20 - 25 (30) m, snelgroeiend. De uiteindelijke hoogte is afhankelijk van de groeiplaats en het klimaat. Het groene blad heeft een scheve hartvormige bladvoet. In juni-juli verschijnen de geel-witte, sterk geurende lindebloesem die in tuilen bijeen hangen. De winterlinde heeft vrij weinig last van luis. Aanplant 1 stuks in de maatvoering 16-18/18-20.

3 = De groene dooradering van de laan door het midden van het terrein vraagt om een paar boomvormers met volume, maar wel hoog op stam voor een goede doorrijbaarheid. Derhalve wordt er gekozen voor de gewone beuk (Fagus Sylvatica) als boomvormers die de toegangsweg begeleiden. Het is een aantrekkelijke boom die een mooie toevoeging kan zijn op het bestaande assortiment en zorgt voor een passend laaneffect. De boom gedijt goed op zandgrond. Aanplant circa 19 stuks in de maatvoering 14-16.

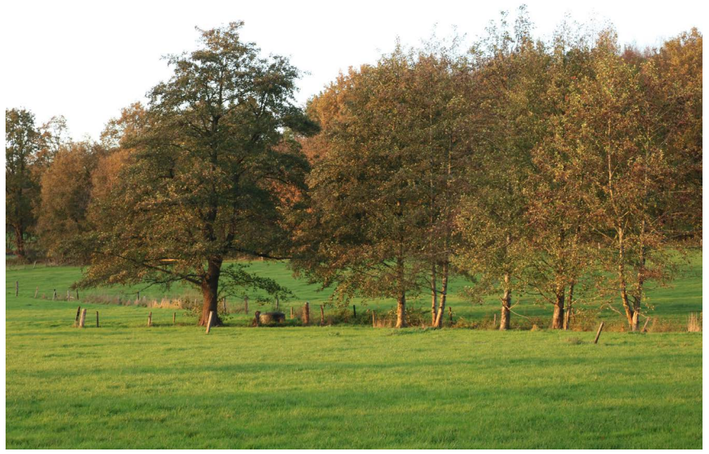
4 = Om het erfkarakter te versterken worden op strategische plekken fruitbomen (malus) toegevoegd. Deze kleinere boomvormers passen goed bij het agrarische landschap en vormen een subtiel tegenwicht aan de meer dominante laanbeplanting van beuken, die als eerste-orde bomen een grote visuele aanwezigheid hebben. Fruitbomen bieden juist een lichtere, kleinschalige structuur die zich goed voegt in zones waar door verhardingen en beperkte ruimte geen grote boomkronen gewenst zijn.

De toepassing van eetbare soorten zorgt bovendien voor een directe verbinding tussen bewoners en het omringende groen. De vruchten kunnen door de bewoners worden geplukt en dragen bij aan een groene, uitnodigende en mensgerichte inrichting van het gebied. Hiermee krijgen de erven niet alleen een passend landschappelijk karakter, maar ook een herkenbare en gebruiksvriendelijke kwaliteit. Er worden 8 fruitbomen (malus) aangeplant in de maatvoering 10-12.

5 = Op de nattere gronden in de wadi's zal de els (Alnus glutinosa), es (Fraxinus excelsior) en ratelpopulier (Populus tremula) zorgen voor een passende aanplant van landschappelijk groen. De meerstammige variant van bijvoorbeeld els geeft een afwisseling van de andere enkelstammige boomvormers. De boom heeft door zijn wat afhangende takken, elzenproppen en hangende katjes vooral in volwassen vorm een mooi silhouet. De es en ratelpopulier gedijen goed in vochtige omstandigheden en zijn dus goed bestand tegen het wisselende waterpeil in de wadi's.

5a: worden 3 keer 3 stuks zwarte els aangeplant met geveerd wortelgoed 200-250 cm.
5b: betreffen twee essen in de maatvoering 14-16
5c: betreft de ratelpopulier (1 st.) in de maatvoering 14-16.

6 = De grove den zorgt met zijn slanke stamvorm en open kroon voor verticale accenten en ruimtelijke gelaagdheid, zonder het gebied te verzwaren. De jaarrond groene uitstraling versterkt het bosgevoel in alle seizoenen en draagt bij aan beschutting, beleving en biodiversiteit. Door deze gerichte keuze ontstaat een ingetogen, natuurlijk beplantingsbeeld dat de boswoningen op een vanzelfsprekende wijze opneemt in het landschap. Er worden 14 bomen aangeplant in de maatvoering 12-14.

Zwarte els, solitair en meerstammig een herkenbaar silhouette in het landschap

Winterlinde als solitaire boom (bron: vdberk.nl)

Landschapsplan - Havelte

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

1 Aanvullen houtwal - Eiken (Quercus robur)
2 Erfboom - Winterlinde
3 Laanbeplanting - beuken
4 Boomgaard, fruitbomen - (malus)
5a Oever - Zwarte els
5b Oever - essen
5c Oever - Ratelpopulier
6 Bos erf, naaldbomen - grove den

Nieuwe Ruiterweg - 1 : 2000

0 25 50 75 100 m

N

Struweel

In de huidige situatie bevindt zich struweel in de te behouden beplantingsvlakken. Het vormt robuust inheems groen met ecologische waarde. De stroken vormen een goed ontwikkelde randbeplanting met een gemengde structuur van loofhout en ondergroei, passend bij de landschappelijke overgang naar het achterliggende terrein. Deze struwelen bevatten hoofdzakelijk diverse inheemse beplantingen o.a. lijsterbes, hazelaar, berk, eik, boswilg, hulst, ratelpopulier en vogelkers. De uitheemse soorten zoals conifeer, laurier en amerikaanse vogelkers worden verwijderd uit het struweel.

Tussen de twee zuidelijke erven wordt een robuuste houtsingel aangelegd met een lengte van 58 meter en een breedte van circa 7 meter. Deze singel vormt een duidelijke groene scheiding tussen de erven en versterkt de landschappelijke structuur en ecologische waarde van het gebied. De houtsingel krijgt een gelaagde opbouw met zowel boomvormers als struweel.

De boomvormers worden geplant in de maat 150–200 cm en bestaan uit een gelijk verdeelde mix van eik, fladderiep en ratelpopulier. In totaal worden ongeveer 70 bomen aangeplant. Na enkele jaren worden de snelgroeiende soorten teruggezet om de singel evenwichtig en duurzaam te laten uitgroeien.
Het struweel wordt aangeplant als bosplantsoen in de maat 80–100 cm en bestaat uit lijsterbes, sleedoorn, vuilboom, geoorde wilg, egelantier, meidoorn en Gelderse roos. De beplanting wordt aangebracht in zes plantrijen, met één meter tussen de rijen en een plantafstand van één bij één meter. Bij een lengte van 58 meter komt het totaal aantal struiken uit op circa 348 stuks.

Het beheer bestaat uit hakhoutbeheer, eventueel gefaseerd. Om de zes tot acht jaar wordt het hout afgezet, waarna het struweel volledig opnieuw uitloopt en de singel haar robuuste en dichte karakter behoudt.

Hagen

Het particuliere groen bepaalt voor een belangrijk deel het beeld van de wijk. Om een eenduidig, rustig en groen beeld van de woonwijk te verkrijgen dienen de perceelsgrenzen te worden voorzien van groene erfafscheidingen zoals hagen en hekwerken met hedera. Voor de voorgevel kan de perceelsgrens worden voorzien van een lage haag van maximaal 1 meter hoogte. Achter de voorgevel mag deze haag maximaal 2 meter hoog zijn. De kavels die grenzen aan de openbare ruimte dienen voorzien te worden van een groene erfafscheiding, zoals een haag of een hekwerk met hedera of een andere klimplant. De hagen kunnen, al dan niet gemengd, aangeplant worden met Carpinus betulus (haagbeuk), Fagus sylvatica (beukhaag) of Crataegus monogyna (meidoorn). Aanplant van de haag is minimaal in een enkele rij met 5 stuks aanplant per meter in de maat 80-100 cm hoogte. Onderhoud bestaat uit het (meermaals) jaarlijks snoeien van de hagen.

Struweel als buffer tussen erven en overgang naar het landschap

Hagen als groene perceelsgrenzen en vormgever in de openbare ruimte

Wadi's

De wadi's zijn de voorziening voor de infiltratie van regenwater. Het is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren. De wadi's worden aangelegd conform de nog uit te werken civieltechnische tekeningen. Naast de waterhuishoudkundige functie hebben wadi's een recreatieve functie, het is een belangrijke groene vormgever in een wijk en kunnen er diverse beplantingen in aangebracht worden. In de wadi's kan er een bloemrijk grasmengsel, bijvoorbeeld type W1 of W2 van Cruydthoeck, ingezaaid waarbij het gras 2 keer per jaar gemaaid wordt en het maaisel afgevoerd wordt. Dit is voor de waterinfiltratie en de biodiversiteit gunstiger dan kort gemaaid gazon. Een gemaaid wandelpad kan voor een groot deel van het jaar zorgen voor beleving van het landschap.

Wadi's bieden naast waterbuffer eventueel
ook ruimte voor speelgelegenheid

Colofon

NAAM	Nieuwe Ruiterweg 1 Havelte
PLANTYPE	Landschapsplan
STATUS	Versie 3
DATUM	Augustus 2026
PROJECTNUMMER	23AF145

ONTWERPTEAM

Cas Verkade

074 255 7020
info@ad-fontem.nl
www.ad-fontem.nl

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

WIJ MAKEN PLANNEN BINNEN UW RUIMTE

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES